

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA****Codi:** 33586**Nom:** Medi ambient i iniciatives socials en el desenvolupament territorial**Cicle:** Grau**Crèdits ECTS:** 4,5**Curs acadèmic:** 2026-27**TITULACIONS**

Titulació	Centre	Curs	Període
1309 - Grau en Relacions Laborals i Recursos Humans	Facultat de Ciències Socials	4	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1309 - Grau en Relacions Laborals i Recursos Humans	Medio ambiente e iniciativas sociales en el desarrollo territorial	OPTATIVA

COORDINACIÓ

PARICIO DE CASTRO HELENA

RESUM

L'assignatura **Medi ambient i iniciatives socials en el desenvolupament territorial** és una assignatura optativa que forma part de l'itinerari en *Intervenció en el mercat de treball i polítiques sociolaborals*, i s'imparteix en el primer semestre del 4rt. curs del Grau en Relacions Laborals i Recursos Humans. Aquesta matèria està adscrita al departament de Sociologia i Antropologia Social i consta de 4,5 crèdits ECTS, que suposen un volum total de treball per al/estudiant de 115 hores aproximadament.

Medi ambient i iniciatives socials en el desenvolupament territorial, és una matèria dirigida a aprofundir en la importància de la integració de la problemàtica ecològica i de la variable ambiental en les polítiques socioeconòmiques de desenvolupament territorial, amb especial incidència en les d'àmbit local.

Enfront de la crisi ecològica i el seu impacte social i econòmic, la sostenibilitat del model de desenvolupament s'ha convertit en un element prioritari que de forma transversal afecta a tots els àmbits de la vida. La importància creixent de les polítiques públiques en matèries del medi ambient, la integració obligatòria de paràmetres mediambientals en les polítiques econòmiques sectorials i territorials, situen al medi natural en un lloc preponderant del procés de desenvolupament.

En la seua formulació institucional, el concepte de desenvolupament sostenible ha de dirigir-se a trobar

formes operatives dirigides a establir una dinàmica que prioritze no solament el creixement sinó el desenvolupament econòmic i social caracteritzat per l'equitat intrageneracional i la solidaritat intergeneracional tot açò dins dels límits determinats per la naturalesa.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Es recomana haver cursat les matèries troncales de: Tècniques de Recerca Social; Tècniques Polítiques Sociolaborals i Economia del Treball.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

1309 - Grau en Relacions Laborals i Recursos Humans

Analitzar, sintetitzar i raonar críticament.

Aprendre de manera autònoma i desenvolupar la iniciativa i l'esperit emprenedor.

Col·laborar eficaçment en equips de treball, assumint responsabilitats i funcions de lideratge i contribuint a la millora i desenvolupament col·lectiu.

Conèixer el marc normatiu i les possibilitats d'intervenció dels governs regionals i locals en matèria de desenvolupament socioeconòmic sostenible des d'una perspectiva integral (laboral, econòmica, ambiental, formació, igualtat, innovació, etc.).

Conèixer els agents socioeconòmics amb incidència en la dinàmica socioeconòmica regional i local.

Conèixer els principals programes en àmbit estatal i europeu amb incidència en la dinàmica socioeconòmica regional i local.

Conèixer i aplicar els principis del codi deontològic professional.

Conèixer i comprendre, des del mateix àmbit de la titulació, les desigualtats per raó de sexe i gènere en la societat; integrar les diferents necessitats i preferències per raó de sexe i de gènere en el disseny de solucions i resolució de problemes.

Contribuir en el disseny, desenvolupament i execució de solucions que responguen a demandes socials, tenint en compte com a referent els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

Demostrar raonament crític i autocrític en l'àmbit de la titulació, considerant aspectes com ara l'ètica professional, els valors morals i les implicacions socials de les diferents activitats realitzades.

Desenvolupar accions d'organització i planificació.

Elaborar, implementar i avaluar estratègies territorials de promoció socioeconòmica i de desenvolupament sostenible.

Elaborar, implementar i avaluar programes socioeconòmics en l'àmbit regional i local, tant de caràcter integral com sectorial (formació i qualificacions laborals, ocupació, autoocupació, economia social, medi ambient, igualtat, etc.).

Gestionar la informació, redactar i formalitzar informes i escrits.

Identificar el model de desenvolupament socioeconòmic d'una regió i d'un territori, les lògiques internes, els punts de tensió, els jaciments d'ocupació i les possibilitats de transformació que hi puga haver.

Localitzar, analitzar, avaluar críticament, sol·licitar i gestionar programes i ajudes públiques d'ocupació i desenvolupament socioeconòmic des d'una perspectiva integral (laboral, econòmica, ambiental, formativa, igualtat, innovació, etc.).

Resoldre problemes, aplicar el coneixement a la pràctica i desenvolupar la motivació per la qualitat.

Respectar i promocionar els drets fonamentals, la igualtat entre homes i dones, la igualtat d'oportunitats i la no discriminació, els valors democràtics i la sostenibilitat.

Saber comunicar-se de manera efectiva, tant de manera oral com escrita, adaptant-se a les característiques de la situació i de l'audiència.

Seleccionar, analitzar i interpretar informació estadística, així com bibliografia científica i informes, en les diverses facetes d'un desenvolupament socioeconòmic regional i local (ocupació, demografia, economia, innovació, medi ambient, igualtat, forma

Utilitzar les tecnologies de la informació i de la comunicació.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Perfil i característiques de la crisi ecològica

- Sistemes naturals-sistemes socials. Perfil, característiques i causes de la crisi ecològica actual.
- Model de desenvolupament, creixement econòmic i impacte ambiental.
- Dimensions de la crisi ecològica.- El canvi ambiental global: Indicadors bàsics.
- El desenvolupament sostenible: un diàleg de discursos: ¿dels límits al creixement¿ al "creixement dels límits¿.
- El dilema de la sostenibilitat: dimensions i criteris de sustentabilitat.
- La resposta de les institucions polítiques, econòmiques i socials.

2. La configuració del marc normatiu mediambiental (I)

- Dret del medi ambient o dret al medi ambient?
- El dret al medi ambient com a dret de tercera generació.

- La configuració constitucional del Dret al Medi ambient.
- La privatització del conflicte ambiental per l'ordenament civil: privatització del medi ambient i tendència a la negociació.
- La funció simbòlica del Dret penal en matèria mediambiental.

3. La configuració del marc normatiu mediambiental (II)

- El dret ambiental internacional en el context de la globalització i mundialització de l'economia.
- Els caràcters del dret comunitari ambiental.
- La política comunitària mediambiental; els nous instruments per a la reconversió ecològica.

4. Desenvolupament local i sostenibilitat

- El concepte de desenvolupament local. Els trets definitoris del model de desenvolupament local.
- Dimensions i objectius del desenvolupament local.
- Polítiques Públiques i gestió ambiental des de l'escala regional-local.
- Agenda 21 Local: objectius i procés d'implantació.
- La participació ciutadana.
- Anàlisi de bones pràctiques.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	45,00
Total hores	45,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	6,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	31,50
Estudi i treball autònom	25,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	5,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	67,50

METODOLOGIA DOCENT

- Lliçó magistral participativa. Serà la metodologia fonamental a les classes teòriques, basada en material audiovisual que es posarà prèviament a l'abast de l'alumnat al costat de la bibliografia recomanada per a cada tema.
- Presentacions orals. Dels treballs en grup que es realitzaran.
- Debats. A partir de la lectura d'articles proposats pel professor.
- Sessions de tutories programades individualitzades i/o grupals per al seguiment adequat de les activitats formatives.

- Estudi de casos. Si escau , serà un dels eixos de les pràctiques, estudiant exemples que destaquen per les bones pràctiques de desenvolupament local sostenible en diferents municipis i/o àmbits.

AVALUACIÓ

Per a l'avaluació de l'assignatura es programa el següent sistema d'avaluació:

a) Realització d'una prova escrita, consistent en un examen, amb preguntes de resposta breu i preguntes a desenvolupar. En aquesta prova es tindrà com a criteris generals d'avaluació:

- Adequació de la resposta al que es pregunta: concreció, precisió i justificació.
- Coherència i lògica interna de la fonamentació de les respostes.
- Redacció i ortografia: les faltes d'ortografia poden suposar la reducció de la nota i, fins i tot, el suspens automàtic.

La nota obtinguda en aquesta prova constitueix el 60% de la qualificació final de l'assignatura. En tot cas, serà requisit necessari per prendre en consideració el 40% restant de la nota haver aprovat l'examen final.

b) Avaluació contínua (AC) de l'alumne, mitjançant la valoració dels treballs i de les activitats proposades durant el curs així com de la participació activa i grau d'implicació en el procés d'ensenyament-aprenentatge fins a un 40% de la nota total. L'avaluació serà mitjançant la presentació dels treballs en grup o individuals i de l'exposició oral d'un d'aquests treballs grupals.

L'AC serà 100% recuperable en segona convocatòria, sempre que s'haja realitzat més del 50% dels treballs pràctics en primera convocatòria, els quals també seran recuperables.

BIBLIOGRAFIA

- GARCÍA, E. (2004), Sociedad y medio ambiente. Madrid, Alianza.
- MARTIN, R. (2005), Manual de derecho ambiental (3ª ed), Madrid, Aranzadi
- RODRÍGUEZ, F., (ed.), Manual de Desarrollo Local. Gijón: Ediciones Trea.
- GARRIDO , F.J. (2005) Desarrollo sostenible y agenda 21 local: practicas, metodologia y teoria, iepala editorial, Madrid.
- UNESCO-WORLDWATCH (2012), Signes Vitals, 2012 (e informes de años anteriores).
- GOODLAND, R.- DALY, H.- EL SERAFY, S.- VON DROSTE, B. (1997). Medio ambiente y desarrollo sostenible. Más allá del Informe Brundtland, Madrid, Trotta.
- JIMÉNEZ , L. M. (2000), Desarrollo Sostenible. Transición hacia la coevolución global, Pirámide, Madrid
- ORTEGA, L, (2005) Lecciones de derecho del medio ambiente, Valladolid, Lex

- TOMÁS-CARPI, J.A. (2008) ¿El desarrollo local sostenible en clave estratégica?, en Revista CIRIEC-España, núm. 61, pp. 73-101.
- ZULUETA A., XIMÉNEZ DE EMBULL J.(2004): Sistemas de gestión medioambiental. Madrid. Colex
- FONT, N. y SUBIRATS, J. (2000): Local y Sostenible. La Agenda 21 Local en España, Icaria, Barcelona.
- ALLENDE, J. (2000), Medio Ambiente, ordenación del territorio y sostenibilidad, UPV, Bilbao
- AAVV (2000), Los procesos de Agenda 21 Local en España. Una visión mediterránea Editado por la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat, Barcelona.
- BAQUÉ, M.; CALABUIG, C.; PERIS, J. (2008), La Agenda 21 local como instrumento para la gobernanza democrática local en Avances de Investigación AI21. Fundación Carolina CeALCI, disponible en <http://www.fundacioncarolina.es/es-ES/publicaciones/avancesinvestigacion/Documents/agenda21.pdf>.